

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D1/1/H.G.K.-01/1 (Devralma)

Karar Sayısı : 01-13/121-31

Karar Tarihi : 28.3.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M.Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, A.Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER: H.Gökşin KEKEVİ, Harun ULU

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - Agretaş Agrega İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Temsilci Av. Tolga İŞMEN

Maya Akar Center Büyükdere Cad. No:100, Kat:17,
Esentepe-İstanbul

D- TARAFLAR: - Agretaş Agrega İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Darıca, Taşlıman Mevkii Gebze-Kocaeli

- Bilal ŞAHİN

Turan Güneş Bulvarı Korman Sitesi No:51/A Blok D4

Çankaya Yıldız - Ankara

- Seyhan Cengiz TURHAN

Turan Güneş Bulvarı Korman Sitesi No:51/A Blok D4

Çankaya Yıldız - Ankara

- Hayri YILDIZ

Turan Güneş Bulvarı Korman Sitesi No:51/A Blok D4

Çankaya Yıldız - Ankara

- Abdurrahman KARAMANLIOĞLU

Turan Güneş Bulvarı Korman Sitesi No:51/A Blok D4

Çankaya Yıldız - Ankara

E- DOSYA KONUSU: Agretaş A.Ş.'nin Bilal Şahin, Seyhan Cengiz Turhan, Hayri Yıldız ve Abdurrahman Karamanlıoğlu'nun, Yibitaş Holding A.Ş.'de sahip oldukları %65,92 oranındaki hisseyi devralması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.2.2001 tarih, 699 sayı ve 1.3.2001 tarih, 953 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 19.3.2001 tarih, D1/1/H.G.K.-01/1 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 23.3.2001 tarih, REK.0.05.00.00/21 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-13 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ

- Yibitaş Holding A.Ş.'de toplam hisselerin %65,92'sini temsil eden hisselerine sahip satıcılar konumundaki Bilal Şahin, Seyhan Cengiz Turhan, Hayri Yıldız ve Abdurrahman Karamanlıoğlu'nun, söz konusu hisselerini, Agretaş Agregta İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye satması, dolayısıyla Yibitaş Holding A.Ş.'nin ve iştiraklerinin kontrolünün Agretaş Agregta İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye geçmesinden oluşan işlem, 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir devralma olmakla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu daha da güçlendirerek ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı, dolayısıyla ilgili işleme izin verilmesi gerektiği,

- Hisse Devir Anlaşması'nın 5.1. maddesinde yer alan ve satıcıların ve 1. dereceden kan ve sıhri hısımlarının, hisse devrinden sonra, 3 yıl süreyle, taraflarca belirlenen pazarda, çimento, hazır beton, agregta, alçı ve alçı bazlı ürünlerin üretimi, pazarlanması ve satışı konusunda faaliyette bulunmayacaklarına ilişkin hükmün, yoğunlaşma işlemi için doğrudan ilgili ve zorunlu olması nedeniyle yan sınırlama olarak değerlendirilmesi gerektiği,

düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1.Taraflar

H.1.1. Yibitaş Holding A.Ş.

Yibitaş Holding A.Ş.'nin hissedarlık yapısına aşağıda yer verilmiştir:

Hissedarın Adı / Unvanı	Hissedarlık Oranı (yaklaşık %)
Erdoğan M. Akdağ	14,9
Bilal Şahin	16,5
Seyhan C. Turhan	16,4
Hayri Yıldız	16,5
Abdurrahman Karamanlıoğlu	16,4
Osman Çelik	14,8
Bahri Akdağ	3,5
Diğer Ortaklar	0,7

Yibitaş Holding A.Ş.'nin kontrol ettiği teşebbüsler aşağıda sunulmuştur:

Şirket İsmi	Faaliyet Konusu	Faaliyet Bölgesi
Yibitaş Kraft Torba San. Tic. A.Ş.	Kraft torba üretimi ve satışı	Türkiye
Yibitaş Yemtaş A.Ş.	Karma yem üretimi ve besi faaliyetleri	Yozgat, Ankara

Yibitaş Un Gıda A.Ş.	Un ve kepek imalatı ve satışı	Yozgat, Ankara
Yibitaş Gentaş A.Ş.	İnşaat	Yozgat, Ankara
Yibitaş Pazarlama A.Ş.	Pazarlama	İç Anadolu
Yibitaş Turizm A.Ş.	Turizm	İç Anadolu
Yibitaş Sigortacı. A.Ş.	Sigorta Hizmetleri	İç Anadolu

Yibitaş Holding A.Ş.'nin (Yibitaş) 1999 yılı cirosu, 147.000.000.000 TL. olup, Yibitaş'ın, tek başına kontrol ettiği, yukarıda belirtilen iştiraklerinin ciroları toplamı ise 3.080.095.000.000 TL.'dir.

H.1.2. Agretaş Agrega İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Agretaş)

Şirketin hissedarlık yapısı aşağıda sunulmuş olup, herhangi bir ticari faaliyeti olmadığı için 1999 yılı cirosu bulunmamaktadır.

Hissedarın Adı / Unvanı	Hissedarlık Oranı Yaklaşık (%)
Financiere Lafarge	60,09
Asland SA	39,90
Cengiz Özdemir	0,00
Mustafa Acaroğulları	0,00
Ziya Kayacan	0,00
Murat Ali Soylu	0,00

Agretaş'ı kontrol eden Lafarge S.A. (Lafarge) halka açık bir şirket olup, Türkiye'de kontrol ettiği teşebbüsler aşağıda yer almaktadır.

Şirket İsmi	Faaliyet Konusu	Faaliyet Bölgesi
Agretaş Agrega İnş. San. Tic. A.Ş.	Çimento ve inşaat işleri	Marmara
Lafarge Aslan Çimento A.Ş.	Klinker-çimento üretimi ve satışı	Marmara
Lafarge Ereğli Çimento A.Ş.	Çimento üretimi ve satışı	Batı Karadeniz
Lafarge Beton A.Ş.	Hazır beton üretimi ve satışı	Marmara ve İzmir
Birtaş İnş. San A.Ş.	Agrega ve kireçtaşı üretimi ve satışı	Marmara
Marmara Madencilik Ltd. Şti.	Madencilik	Marmara
ASMAD	Çimento ve inşaat işleri	Marmara
Assan İnşaat San. Tic. A.Ş.	Çimento ve inşaat işleri	Marmara
Dalsan Alçı A.Ş.	Alçı ve alçıpan üretimi ve satışı	Türkiye
Lafarge Entegre Harç San. Tic. A.Ş.	Alçı, sıva, agrega, kireç üretimi-satışı	Türkiye
Brass Çatı Sistemleri Tic. A.Ş.	Çatı malzemeleri üretimi ve satışı	Türkiye

Lafarge'ın, yukarıda yer verilen Türkiye'deki iştiraklerinin 1999 yılı toplam ciroları, 53.301.911.591.231 TL.'dir.

İç Anadolu ve Karadeniz bölgesinde, klinker, çimento ve hazır beton üretim ve satışı ile iştigal eden ve Yibitaş ile Lafarge tarafından birlikte kontrol edilen Yibitaş Lafarge Orta Anadolu Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (YLOAÇ) hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarın Adı/Ünvanı	Hissedarlık Oranı (yaklaşık %)
Yibitaş Holding A.Ş.	49,50
Yibitaş Kraft Torba A.Ş.	0,03
Yibitaş Pazarlama A.Ş.	0,24
Yibitaş İnşaat A.Ş.	0,23
Seyhan Turhan	0,00
Bilal Şahin	0,00
Hayri Yıldız	0,00
Abdurrahman Karamanlıoğlu	0,00
Durak Çelik	0,00
Erdoğan Akdağ	0,00
Agretaş A.Ş.	49,99
Lafarge Ekmel Beton A.Ş.	0,00
Birtaş İnşaat San. A.Ş.	0,00
As-San İnşaat San. Tic. A.Ş.	0,00

1999 yılı cirosu, 37.698.407.000.000 TL. olan YLOAÇ'ın, aynı şekilde Yibitaş ve Lafarge tarafından birlikte kontrol edilen iştiraklerine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

İştirak Ünvanı	YLOAÇ'ın Hissedarlık Oranı (%)	Faaliyet Konusu	Faaliyet Bölgesi	Pazar Payı
Yibitaş Lafarge Madencilik San. ve Tic. Ltd. Şti.	100	Madencilik, agrega üretimi ve satışı	İç Anadolu (Tasfiye Halinde)	Tasfiye halinde olduğundan pazar payı sözkonusu değil
Yibitaş Lafarge Nakliyecilik Ltd. Şti.	100	Grup içi çimento ve klinker nakliyesi	İç Anadolu (Tasfiye Halinde)	Grup içi nakliye hizmeti verildiğinden pazar payı sözkonusu değil
Yibitaş Lafarge Beynelmilel Nakliyecilik	100	Grup içi çimento ve klinker nakliyesi	İç Anadolu	Grup içi nakliye hizmeti verildiğinden pazar payı sözkonusu değil

Yibitaş Yozgat İşçi Birliği İnşaat Malz. Tic. Ve San A.Ş.	72	Klinker-çimento üretimi ve satışı	Yozgat, Kırıkkale, Ankara	%21,5 (YLOAÇ'a dahil olarak)
---	----	--------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

YLOAÇ iştiraklerinin 1999 yılı toplam cirosu, 12.440.729.000.000 TL'dir.

H. 2. İlgili Pazar

H.2.1. Ürün Pazarı

Dosya mevcudu bilgilerden, Yibitaş grubunun tek başına kontrol ettiği şirketlerin faaliyet konularının, kraft torba üretim ve satışı, pazarlama, turizm ve sigorta hizmetleri olduğu, Lafarge'ın Türkiye'de tek başına kontrol ettiği şirketlerin, klinker, çimento, hazır beton, alçı, alçıpan, sıva, kireç ve çatı malzemeleri üretim ve satışı alanlarında faaliyet gösterdiği, iki grubun beraber kontrol ettiği YLOAÇ'ın ise, klinker, çimento ve hazır beton üretim ve satışı ile iştirak ettiği, tarafların faaliyet alanları itibarıyla devralma işlemi sonrasında yoğunlaşmanın klinker, çimento ve hazır beton üretim ve satışı pazarlarında ortaya çıkabileceği anlaşılmıştır.

Ancak, Lafarge Beton A.Ş.'nin hazır beton tesislerinin, İstanbul (6 tesis), Kocaeli (2 tesis), Adapazarı, Tekirdağ, Balıkesir, Yalova ve İzmir'de (4 tesis) bulunduğu, buna karşılık, Yibitaş Lafarge hazır beton tesislerinin, Ankara (3 tesis), Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Samsun'da (2 tesis) yer aldığı, Lafarge'ın tek başına kontrol ettiği tesisler ile Yibitaş ile birlikte kontrol ettikleri tesislerin hiçbirinin aynı ilde faaliyet göstermediği, bu tesislerin faaliyet alanlarının kesişmesinin mümkün olmadığı, hazır betonun niteliği gereği çok kısa zamanda tüketilmesi gerektiği, Türkiye Hazır Beton Birliği'nin verilerine göre, Türkiye'de hazır beton tesisi sayısının 1997 yılında 187 iken hızlı bir artışla 1998 yılında 341'e yükselmesinin sektörün rekabete açık bir yapısının bulunduğunu gösterdiği, klinkerin ise yalnızca çimento üretimi için gerekli bir ara mal olduğu hususları dikkate alındığında, devralmanın etkili olacağı ilgili ürün pazarı olarak çimento pazarı belirlenmiştir.

H.2.2. Coğrafi Pazar

Lafarge'ın Darıca'daki çimento fabrikasının satış yaptığı iller; İstanbul (Anadolu ve Avrupa yakaları), İzmit, Yalova ve Adapazarı; Ereğli'deki öğütme tesisinin satış yaptığı iller; Zonguldak, Düzce, Bartın ve Bolu'dur.

Yibitaş ve Lafarge'ın beraber kontrol ettiği YLOAÇ bünyesinde ise, Çorum, Sivas ve Yozgat çimento fabrikaları ile Ankara Hasanoğlan, Nevşehir ve Samsun öğütme tesisleri bulunmakta olup, çimento satışının yapıldığı iller; Ankara, Yozgat, Kırıkkale, Kırşehir, Çorum, Amasya, Çankırı, Kastamonu, Sivas, Tokat, Erzincan, Malatya, Nevşehir, Kayseri, Samsun ve Sinop'dur. Ayrıca, sürekli olmamakla birlikte, Doğu Karadeniz'deki iller ile Elbistan, Diyarbakır ve Gaziantep'ede satış yapılmaktadır.

Bu çerçevede, Lafarge'ın tek başına kontrol ettiği tesisler ile Yibitaş'la beraber kontrol ettikleri tesislerin aynı ilde faaliyet göstermemesi, ancak çimentonun fabrika

merkezinden 200-300 km uzaklıktaki mesafelere taşınabilmesi nedeniyle ilgili coğrafi pazar, YLOAÇ ile Lafarge Ereğli'nin faaliyet alanları olan İç Anadolu ve Karadeniz bölgesini içerecek şekilde belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Agretaş A.Ş.'nin Bilal Şahin, Seyhan Cengiz Turhan, Hayri Yıldız ve Abdurrahman Karamanlıoğlu'nun, Yibitaş Holding A.Ş.'de sahip oldukları %65,92 oranındaki hisseyi devralması sonucunda, Yibitaş Holding A.Ş. ve iştiraklerinin kontrolü, Agretaş A.Ş.'ye geçecektir. 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde yer alan "*Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" hükmü çerçevesinde, kontrol değişikliğinin gerçekleştirildiği devralmanın anılan Tebliğ kapsamında olduğu anlaşılmıştır.

Bildirime konu işlem sonucunda, tarafların ortaklaşa kontrol ettikleri YLOAÇ'ın kontrolü tamamen Agretaş A.Ş.'ye geçecektir. İlgili pazarda faaliyet gösteren YLOAÇ'ın 1999 yılı pazar payı % 18,07; cirosu 37.698.407.000.000 TL.'dir. Lafarge Ereğli'nin ise pazar payı % 1,23; cirosu 2.076.716.000.000 TL.'dir. Dolayısıyla işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinin; "*Bu Tebliğ'in 2 nci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.*" hükmü uyarınca, ciro eşliğini geçmesi nedeniyle Tebliğ kapsamında izne tabidir.

Devralma işlemi öncesinde, ilgili pazardaki üretim ve satış miktarları aşağıda sunulmuştur.

Grup/Firma İsmi	Klinker Üretimi (ton)	Çimento Üretimi (ton)	Satış (ton)	İlgili Pazardaki Payı (%)	Türkiye Pazar Payı (%)
YLOAÇ (Yibitaş-Lafarge)	1.420.200	1.829.263	1.821.044	18,07	5.78
Lafarge	-	107.000	124.620	1,23	0.40
Rumeli	703.336	860.186	866.119	8,59	2,75
OYAK	1.754.000	2.543.670	2.531.843	25,13	8.03
Karçimsa	-	84.093	187.307	1,85	0.59
Erdem	-	174.470	174.153	1,77	0.55
Set	1.246.138	1.032.734	1.129.376	11,20	3,58
Vicat	1.310.350	1.691.236	1.684.607	16,71	5,34
Eskişehir	430.500	580.895	581.371	5,76	1,84
OYSA	420.033	487.425	487.185	4,88	1,55
İstaş	-	32.721	32.721	0,30	0.10
Sabancı	-	452.735	455.282	4,51	1.44
TOPLAM	7.284.557	9.876.428	10.075.628	100	31,96

Devralma işlemi sonrasında, Lafarge'ın pazar payının %19,30'a çıkacağı, dolayısıyla ilgili pazarda önemli bir yoğunlaşma oranının gerçekleşmeyeceği, bu nedenle söz konusu devralma işleminin, hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

Bildirim konusu devralma işlemine yönelik olarak imzalanan Hisse Devir Anlaşması'nın "Rekabet Etmeme" başlıklı 5. maddesinde, "*Satıcıların her biri; satılan hisseler ellerinden çıktıktan sonra üç yıl süreyle, gerek kendilerinin ve gerekse 1. dereceden kan ve sıhri hısımlarının işbu Anlaşma'nın Ek 5.1'inde belirtilen coğrafi pazarlarda, işbu anlaşmanın tanımlamalar bölümünde yazılı "İş" tanımı içerisinde yer alan herhangi bir faaliyette doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bulunmayacaklarını kabul ve taahhüt ederler*" ifadesine yer verilmiştir. Bu maddeye göre, Yibitaş Holding A.Ş.'deki hisselerini Agretaş Agregat İnşaat San. ve Tic. A.Ş.'ye devredecek olan Bilal Şahin, Seyhan Cengiz Turhan, Hayri Yıldız ve Abdurrahman Karamanlıoğlu ve bu şahısların 1. dereceden kan ve sıhri hısımları, İç Anadolu ve Karadeniz bölgesinin bir bölümünde, çimento, hazır beton, agregat, alçı ve alçı bazlı ürünlerin üretimi, pazarlanması ve satışı konusunda üç yıl boyunca faaliyette bulunmayacaklardır.

Teşebbüsler arasında, bir tarafın diğerine rekabet etme yasağı getirdiği anlaşmalar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmekle birlikte, bazı birleşme veya devralma işlemlerinde, ticaret yerinin, mevki, itibar ve sair gayrimaddi unsurların ve know-how gibi kayıtlı olmayan hakların da devri söz konusu olduğu için, satıcı üzerine getirilen ve belirli şartları içinde bulunduran rekabet yasakları aynı Kanun'un 7. maddesi kapsamında incelenmektedir.

Kontrolün tamamıyla devredildiği işlemlerde, rekabet etme yasağı kapsamının, devralınan teşebbüsün faaliyet gösterdiği ilgili ürün, coğrafi pazar ve makul bir süre ile sınırlı olması gerekmekte, devralma işleminin, devralınan teşebbüsün mevcut ve potansiyel müşterisi, mevki, itibar ve sair gayrimaddi unsurları (goodwill) ile know-how'ı içerip içermediğine göre makul süre belirlenmektedir.

Bu çerçevede, rekabet etme yasağının ürün tanımının, yalnızca ilgili ürün (çimento) ve bu ürünle yakından ilişkili, etkilenen pazarları (hazır beton, agregat, alçı ve alçı bazlı ürünler) kapsadığı, coğrafi boyutunun ise, devralma işleminden etkilenecek coğrafi pazar ile sınırlı olduğu, YLOAÇ'ın kuruluşu sırasında ve sonrasında, Lafarge'ın, önemli miktarlarda geliştirme yatırımı yaparak, know-how aktarımı sağladığı hususları dikkate alındığında, Hisse Devir Anlaşması'nın 5.1. maddesi ile, satıcılar üzerine getirilen rekabet etme yasağının, kapsam ve süre açısından devralma işleminin tamamlanması için doğrudan ilgili ve gerekli bir yan sınırlama olduğu kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ve tespitler doğrultusunda;

i) Agretaş A.Ş'nin Bilal Şahin, Seyhan Cengiz Turhan, Hayri Yıldız ve Abdurrahman Karamanlıoğlu'nun, Yibitaş Holding A.Ş.'de sahip oldukları %65,92 oranındaki hisseyi devralması işleminin, tarafların sahip olduğu toplam ciroları yönüyle, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna,

ii) Bu işlem sonucunda, ilgili pazarlarda hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması, ayrıca "Hisse Devir Anlaşması"nın 5.1. maddesinde yer alan rekabet etme yasağına ilişkin hükmün, devir sözleşmesine ilişkin makul, objektif ve zorunlu bir yan kısıtlama olması nedeniyle, bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.